

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

**SPRENDIMAS
DĖL ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS
2020 METŲ ATASKAITOS PATVIRTINIMO**

2022 m. kovo 22 d. Nr. T-96
Šiauliai

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymo 4 straipsniu, 5 straipsnio 2 dalimi ir Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“, Šiaulių rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**:

Patvirtinti Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2020 metų ataskaitą (pridedama).

Šis sprendimas skelbiamas Teisės aktų registre ir gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės meras

Antanas Bezaras

PATVIRTINTA
Šiaulių rajono savivaldybės tarybos
2022 m. kovo 22 d. sprendimu Nr. T-96

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS 2020 METŲ ATASKAITA

Kuršėnai, 2022

TURINYS

ĮVADAS	3
I SKYRIUS. BENDROJI DALIS	4
1. 1. DEMOGRAFINĖ IR SOCIOEKONOMINĖ BŪKLĖ	4
1. 2. PAGRINDINIŲ STEBĖSENOS RODIKLIŲ SAVIVALDYBĖJE ANALIZĖ IR INTERPRETAVIMAS („ŠVIESOFORAS“)	6
1. 3. ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS IR SU SVEIKATA SUSIJUSIŲ RODIKLIŲ PROFILIS ...	9
II SKYRIUS. SPECIALIOJI DALIS	11
2. 1. SAVIŽUDYBIŲ (X60-X84) SKAIČIUS	11
2. 2. SUSIŽALIJIMAI DĖL NUKRITIMŲ (W00-W19) 65+ METŲ AMŽIAUS GRUPĖJE	12
2. 3. TRANSPORTO ĮVYKIUOSE PATIRTOS TRAUMOS (V00-V99)	14
APIBENDRINIMAS	17
REKOMENDACIJOS	18

ĮVADAS

Visuomenės sveikatos stebėseną Šiaulių rajono savivaldybėje vykdoma remiantis Bendraisiais savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“. Pateikiami rodikliai atspindi, kaip įgyvendinami Lietuvos sveikatos 2014–2025 m. strategijos (LSS) tikslai ir jų uždaviniai. Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – nuolat rinkti, analizuoti ir interpretuoti visuomenės sveikatą apibūdinančius rodiklius bei tinkamai informuoti savivaldybės politikus, siekiant efektyvaus valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) bei savarankiškų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo savivaldybės teritorijoje. Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos tikslas – pateikti pagrindinius savivaldybės gyventojų sveikatą atspindinčius rodiklius, jų dinamiką ir jų pagrindu pateikti rekomendacijas bei prioritetines kryptis savivaldybės plėtros plano siekiniams, strateginio veiklos plano priemonėms.

Remiantis profilio rodikliais ir jų interpretavimo rezultatais („šviesoforas“ ir santykis), pasirinktos 3 pagrindinio rodiklių sąrašo reikšmės, kurių rodiklis ar pokyčio kryptis yra prasčiausia, palyginti su kitomis savivaldybės profilio reikšmėmis. Sudarytas Šiaulių rajono savivaldybės probleminių visuomenės sveikatos sričių (temų) sąrašas. Šiose srityse atlikta atrinktų rodiklių išsami analizė ir vertinimas, pateiktos rekomendacijos.

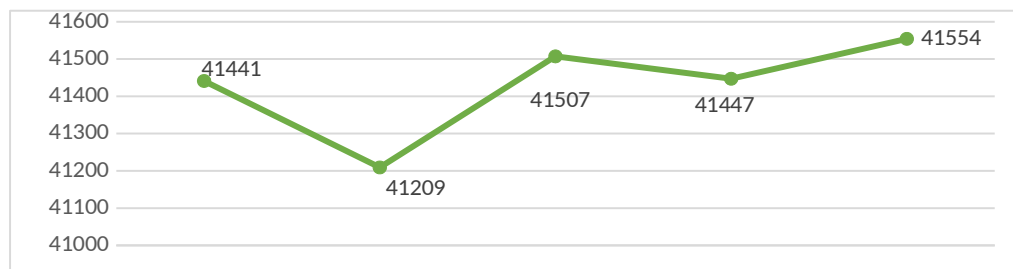
Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2020 metų ataskaitoje pateikti statistiniai duomenys buvo renkami pagal 2021 metų duomenų šaltinių teikiamą informaciją: gyventojų mirtingumas, gimstamumas, sergamumas neinfekcinėmis ir infekcinėmis ligomis, traumų skaičius ir pan.

- Ataskaita parengta naudojantis viešai prieinamais sveikatos statistikos duomenų šaltiniais:
- Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalu;
 - Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

I SKYRIUS. BENDROJI DALIS

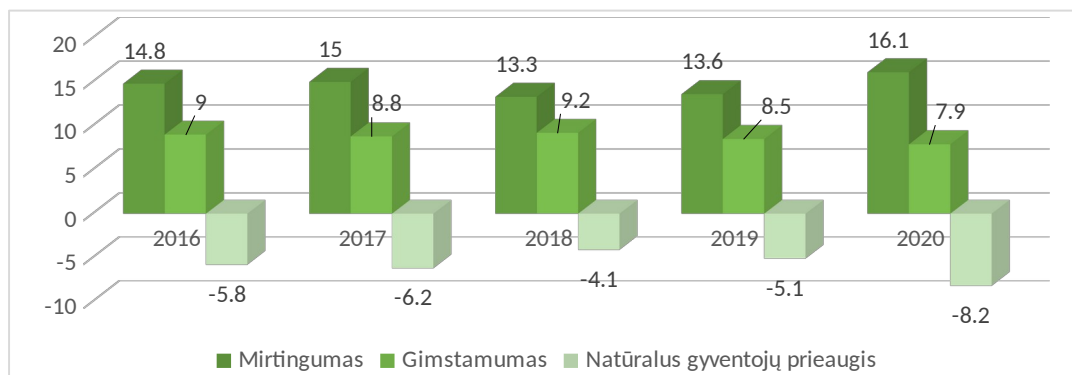
1.1. DEMOGRAFINĖ IR SOCIOEKONOMINĖ BŪKLĖ

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. pradžioje Šiaulių rajone gyveno 41 554 žmonės (20 184 vyrai ir 21 370 moterų), tai sudarė 1,49 proc. Lietuvos populiacijos. Šiaulių rajone 1 000 vyrų teko 1 059 moterys, t. y. moterų gyveno 0,06 karto daugiau nei vyrų. Per pastaruosius penkerius metus Šiaulių rajone gyventojų skaičius padidėjo 0,08 proc. 2020–2021m. gyventojų skaičius Šiaulių rajone padidėjo 0,26 proc. (žr. 1 pav.).

1 pav. Gyventojų skaičius Šiaulių rajone 2017 – 2021 m. pradžioje (abs. sk.), šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Per 5 metus gimstamumas Šiaulių rajone sumažėjo apie 11,3 proc. Lyginant su 2019 m. duomenimis, 2020 m. Šiaulių rajone gimstamumas sumažėjo apie 6,5 proc., gimė 23 kūdikiais mažiau (2019 m. – 352 kūdikiai, 2020 m. – 329 kūdikiai). 2020 m. gimė daugiau berniukų nei mergaičių (169 vyr. giminės ir 160 mot. giminės). 2020 m. gimstamumas buvo mažiausias per 5 metus (žr. 2 pav.).

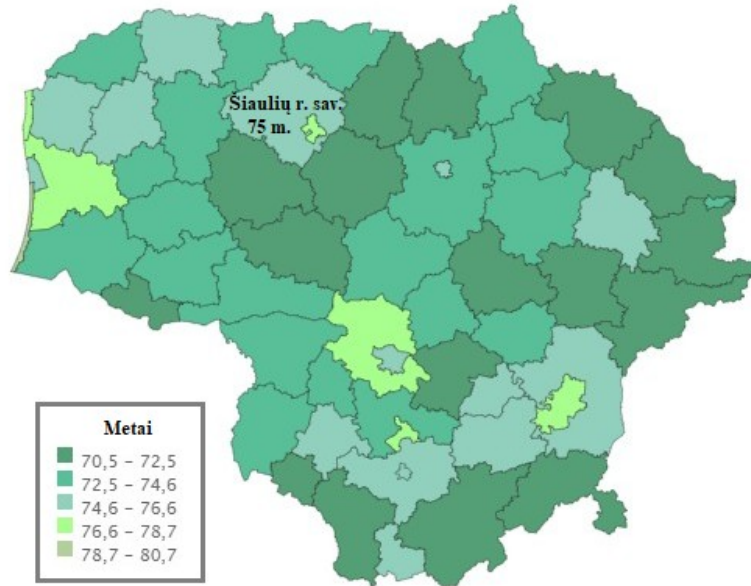
2 pav. Natūrali gyventojų kaita Šiaulių rajone 2016 – 2020 m. (1 000 gyv.), šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Per 5 metus mirtingumas Šiaulių rajone padidėjo 8,6 proc. 2020 m. mirė 667 asmenys (335 vyrai ir 332 moterys). Lyginant su 2019 m. duomenimis, 2020 m. mirtingumas Šiaulių rajone padidėjo apie 18,5 proc. Per 5 metus mažiausias mirtingumas Šiaulių rajone buvo 2018 m. (žr. 2 pav.).

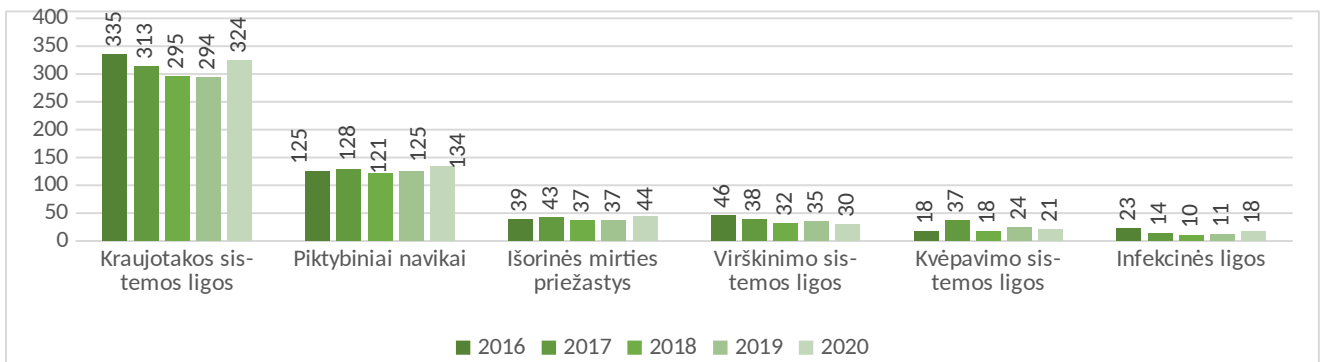
Natūralus gyventojų prieaugis Šiaulių rajone 5 metų laikotarpiu vis dar lieka neigiamas. 5 metų laikotarpiu šis rodiklis buvo didžiausias 2018 m. -4,1 atvejų 1000-čiui gyventojų, mažiausias – 2020 m. -8,2 atvejų 1000-čiui gyventojų (žr. 2 pav.).

Vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės (metais) skirtumai tarp savivaldybių yra nedideli. Lyginant su Lietuvos vidurkiu, 2020 m. Šiaulių rajono gyventojų vidutinė gyvenimo trukmė yra 0,1

metų trumpesnė už Lietuvos vidurkį (Lietuvos – 75,1 m., Šiaulių rajonas – 75 m.). Lyginant su kitomis savivaldybėmis, Šiaulių rajono gyventojų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė nuo ilgiausios gyvenimo trukmės (Neringos savivaldybė – 80,7 m.) 5,7 metais, o nuo trumpiausios (Lazdijų rajono savivaldybė – 70,5 m.) 4,5 metais. (žr. 3 pav.).

3 pav. Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė 2020 m., šaltinis – Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

4 pav. Pagrindinės mirties priežastys Šiaulių rajono savivaldybėje 2016–2020 m. (abs. sk.), šaltinis – Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

2020 m. Šiaulių rajono savivaldybėje mirė 104 žmonėmis daugiau nei 2019 m. (2019 m. – 563, 2020 m. – 667). Pagrindinėmis mirties priežastimis išlieka kraujotakos sistemos ligos, nuo kurių 2020 m. Šiaulių rajone mirė 324 žmonės, tai yra 9,3 proc. daugiau nei 2019 m., bet 3,3 proc. mažiau nei 2016 m. Mirčių dėl piktybinių navikų užfiksuota 7 proc. daugiau nei 2019 m. bei 2016 m. (2016 m. ir 2019 m. 125, 2020 m. – 134). Šiaulių rajone 2020 m. pastebimas 16 proc. mirčių dėl išorinių mirties priežasčių padidėjimas, palyginus su 2019 m. (2019 m. – 37, 2020 m. – 44). Tai pat pastebimas 39 proc. mirčių nuo infekcinių ligų padidėjimas, palyginus su 2019 m. (2019 m. – 11, 2020 m. – 18), tačiau 5 metų laikotarpiu mirtingumas nuo infekcinių ligų vis dar lieka sumažėjęs – 22 proc. (2016 m. – 23, 2020 m. – 18) (žr. 4 pav.).

1.2. PAGRINDINIŲ STEBĖSENOS RODIKLIŲ SAVIVALDYBĖJE ANALIZĖ IR INTERPRETAVIMAS („ŠVIESOFORAS“)

Ataskaitoje pateikiami ir aprašomi 2020 m. visuomenės sveikatos būklę atspindintys duomenys Šiaulių rajono savivaldybėje lyginant su praėjusių metų rodikliais bei Lietuvos vidurkiu. Pateikti rodikliai (iš Valstybės perduotų savivaldybėms visuomenės sveikatos stebėsenos pagrindinių rodiklių sąrašo) atspindi, kaip įgyvendinami Lietuvos sveikatos programos (toliau – LSP) tikslai bei jų uždaviniai.

PRS analizės ir interpretavimo tikslas – įvertinti, kokia esama gyventojų sveikatos ir sveikatą lemiančių veiksnių situacija savivaldybėje, įvertinant Lietuvos sveikatos programos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo kontekste, ir kokių intervencijų / priemonių reikia imtis, siekiant stiprinti savivaldybės gyventojų sveikatą ir mažinti sveikatos netolygumus.

Remiantis profilio rodikliais ir jų interpretavimo rezultatais („šviesoforas“ ir santykis), pasirinktos 3 pagrindinių rodiklių sąrašo reikšmės, kurių rodiklio ar pokyčio kryptis yra prasčiausia, palyginti su kitomis savivaldybės profilio reikšmėmis (raudonos spalvos pagrindinių rodiklių sąrašo reikšmės). Sudarytas Šiaulių rajono probleminių visuomenės sveikatos sričių (temų) sąrašas. Šiose srityse atlikta atrinktų rodiklių detali analizė ir vertinimas. Parengtos rekomendacijos.

Vadovaujantis šviesoforo principu, savivaldybės suskirstytos į grupes:

- rodiklis, kuris atspindi geriausią situaciją, yra priskiriamas prie savivaldybių su geriausiais rodikliais grupei ir žymimas žalia spalva;
- rodiklis, kuris atspindi prastą situaciją, yra priskiriamas prie savivaldybių su prastais rodikliais grupei ir žymimas raudona spalva;
- geltona spalva žymimas rodiklis, kuris interpretuoja Lietuvos rodiklį.

1 lentelė. Šiaulių rajono savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis, 2020.

Rodiklis	Savivaldybės reikšmės		Lietuvos reikšmės		
	Rodiklis	Santykis: savivaldybė/ Lietuva	Rodiklis	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė
Strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 metais šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai					
Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė, kai mažius 0 (HI skaičiavimai)	75	1,0	75,1	70,5	80,7
Išvengiamas mirtingumas (proc.)	29,7	1,04	28,5	21,3	38,9
1 tikslas. Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį					
1.1. Sumažinti skurdo lygį ir nedarbą					
Savižudybių skaičius (X60-X84) 100 000 gyventojų	33,7	1,5	21,7	0,0	71,2
Standartizuotas mirtingumas nuo tyčinio savęs žalojimo (X60-X84) 100 000 gyv.	32,3	1,53	21,1	0,0	70,1
Bandymų žudytis skaičius (X60–X64, X66–X84) 100 000 gyv.	36,1	1,15	31,4	0,0	64,7
Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1000 moksl.	40,2	0,57	70,6	40,2	254,6
Ilgalaikio nedarbo lygis, darbo jėgos (proc.)	3,6	1,38	2,6	0,7	6,6
Gyventojų skaičiaus pokytis 1000 gyv.	2,6	4,33	0,6	-26,8	41,4
1.2. Sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygmeniu					
Mirtingumas nuo išorinių priežasčių (V00-Y98) 100 000 gyv.	106,0	1,18	89,7	24,7	259,1

Standartizuotas mirtingumas nuo išorinių priežasčių (V00-Y98) 100 000 gyv.	103,5	1,19	87,0	23,5	210,6
Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą, skaičius 1000 moksl.	244,7	1,13	216,1	70,2	446,8
Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1000 gyv.	26,9	1,34	65,3	2,0	65,3
Sergamumas tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv. (tik nauji) (TB registro duomenys)	2,2	1,05	8,3	0,0	8,3
Sergamumas tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv. (nauji+recidyvai) (TB registro duomenys)	2,4	0,96	9,3	0,0	9,7
2 tikslas. Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką					
2.1. Kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą					
Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų darbe, skaičius 10 000 gyv.	1,6	1,60	1,0	0,0	3,5
Traumų dėl nukritimų (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje skaičius 10 000 gyv.	148,1	1,20	123,1	41,1	167,4
Asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyv.	73,2	1,39	52,7	37,7	120,8
Naujai susirgusių žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) asmenų skaičius 10 000 gyv. (ULAC duomenys)	8,0	0,87	9,7	0,0	27,7
2.2. Kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį					
Mirtingumas nuo paskendimo (W65-W74) 100 000 gyv.	9,6	1,92	5,0	0,0	27,9
Standartizuotas mirtingumas nuo paskendimo (W65-W74) 100 000 gyv.	11,2	2,29	4,9	0,0	23,5
Mirtingumas nuo nukritimo (W00-W19) 100 000 gyv.	12,0	0,68	17,7	0,0	84,0
Standartizuotas mirtingumas nuo nukritimo (W00-W19) 100 000 gyv.	11,1	0,65	17,1	0,0	59,8
2.3. Mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių					
Mirtingumas transporto įvykiuose (V00-V99) 100 000 gyv.	7,2	0,94	7,7	0,0	27,9
Standartizuotas mirtingumas transporto įvykiuose (V00-V99) 100 000 gyv.	7,9	1,04	7,6	0,0	29,4
Pėsčiųjų mirtingumas nuo transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyv.	2,4	1,09	2,2	0,0	11,5
Standartizuotas pėsčiųjų mirtingumas nuo transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyv.	2,8	1,33	2,1	0,0	10,1
Traumų dėl transporto įvykių (V00-V99) skaičius 10 000 gyv.	12,8	2,06	6,2	0,0	13,8
2.4. Mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą					
Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kv. km	224,0	0,25	896,0	16,0	29239,0
Viešai tiekiamo geriamojo vandens prieinamumas vartotojams (proc.)	54,3	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Nėra duomenų
Nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumas vartotojams (proc.)	48	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Nėra duomenų
3 tikslas. Formuoti sveiką gyvenimą ir jos kultūrą					
3.1. Sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą					
Mirtingumas nuo narkotikų sąlygotų priežasčių 100 000 gyv.	2,4	1,09	2,2	0,0	11,0
Standartizuotas mirtingumas nuo narkotikų sąlygotų	3,3	1,43	2,3	0,0	17,7

priežasčių 100 000 gyv.					
Mirtingumas nuo alkoholio sąlygotų priežasčių 100 000 gyv.	14,5	0,67	21,8	0,0	69,5
Standartizuotas mirtingumas nuo alkoholio sąlygotų priežasčių 100 000 gyv.	12,7	0,61	20,9	0,0	71,4
Nusikalstamos veikos, susijusios su narkotikais 100 000 gyv.	40,9	0,54	76,1	0,0	620,1
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai tabako licencijai	233,1	1,17	199,8	71,5	380,6
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai alkoholio licencijai	235,8	1,37	172,6	43,2	345,5
3.2. Skatinti sveikos mitybos įpročius					
Kūdikių, žindytų išimtinai krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)	20,0	0,54	37,0	1,8	41,4
4 tikslas. Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius					
4.1. Užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais					
Išvengiamų hospitalizacijų (IH) skaičius 1 000 gyv.	15,1	0,72	21,1	7,8	38,1
Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto skaičius 18+ m. 1 000 gyv.	4,1	0,79	5,2	1,7	8,6
4.2. Plėtoti sveikatos infrastuktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą					
Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius	2,67	1,29	2,1	1,11	6,67
Šeimos gydytojų skaičius 10 000 gyv.	4,3	0,6	7,2	2,7	12,1
Apsilankymų pas gydytojus skaičius 1 gyv.	7,2	0,9	8,0	5,8	10,1
Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv. (nauji atvejai) (TB registro duomenys)	0,0	0,0	0,4	0,0	2,4
Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv. (visi) (TB registro duomenys)	0,0	0,0	0,2	0,0	2,1
Sergamumas ŽIV ir LPL (B20-B24, Z21, A50-A54, A56) 10 000 gyventojų (ULAC duomenys)	0,2	0,13	1,5	0,0	4,2
4.3. Pagerinti motinos ir vaiko sveikatą					
Kūdikių mirtingumas 1000 gyvų gimusių	0,0	0,0	2,8	0,0	18,8
2 metų vaikų tymų, epideminio parotito, raudonukės (1 dozė) skiepijimo apimtys (proc.)	97,5	1,08	90,1	80,1	100,0
1 metų vaikų difterijos, stabligės, kokliušo, poliomielitito, Haemophilus influenzae B skiepijimo apimtys (3 dozės) (proc.)	97,3	1,07	91,3	49,2	100,0
Vaikų (6–14 m.) dalis, dalyvavusi dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje (proc.)	10,2	1,05	9,7	0,9	37,8
Vaikų (7–17 m.), neturinčių éduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.)	18,3	0,87	21,1	7,4	33,5
Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1000 15–17 m. moterų	6,6	2,28	2,9	0,0	15,0
4.4. Stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę					
Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) 100 000 gyv.	780,7	0,95	820,8	362,5	1563,7
Standartizuotas mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) 100 000 gyv.	757,2	0,94	795,2	577,5	1219,3
Mirtingumas nuo piktybinių navikų (C00-C96) 100 000 gyv.	322,9	1,10	293,7	200,4	470,9

Standartizuotas mirtingumas nuo piktybinių navikų (C00-C96) 100 000 gyv.	293,1	1,05	278,2	215,6	359,7
Mirtingumas nuo cerebrovaskulinių ligų (I60-I69) 100 000 gyv	178,3	0,95	187,0	27,9	562,8
Standartizuotas mirtingumas nuo cerebrovaskulinių ligų (I60-I69) 100 000 gyv	167,4	0,93	179,2	49,4	446,1
Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv.	71,6	1,42	50,4	22,1	99,6
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), 2 metų laikotarpiu dalyvavusi krūties vėžio programoje	45,7	1,00	45,7	15,2	57,4
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), 3 metų laikotarpiu dalyvavusi gimdos kaklelio programoje	48,4	0,93	52,1	28,1	74,7
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), 2 metų laikotarpiu dalyvavusi storosios žarnos vėžio programoje	48,6	1,01	48,3	21,7	65,4
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi ŠKL programoje	39,4	1,11	35,6	15,1	58,8

1.3. ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS IR SU SVEIKATA SUSIJUSIŲ RODIKLIŲ PROFILIS

Iš 1 lentelėje „Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių profilis“ pateiktų PRS rodiklių reikšmių Šiaulių rajono savivaldybėje palyginimo su atitinkamu Lietuvos vidurkiu rodikliu matyti, kad 2020 m.:

- Rodiklis „Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1000 moksl.“ yra 43,1 proc. mažesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Gyventojų skaičiaus pokytis 1000 gyv.“ yra 77 proc. didesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Standartizuotas mirtingumas nuo alkoholio sąlygotų priežasčių 100 000 gyv.“ yra 39,2 proc. mažesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Išvengiamų hospitalizacijų (IH) skaičius 1 000 gyv.“ yra 28,4 proc. mažesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto skaičius 18+ m. 1 000 gyv.“ yra 21,2 proc. mažesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Apsilankymų pas gydytojus skaičius 1 gyv.“ yra tik 10 proc. mažesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv. (nauji atvejai)“ yra 100 proc. mažesnis už Lietuvos rodiklį, t. y. Šiaulių rajone 2020 m. nebuvo užfiksuota naujų sergančiųjų vaistams atsparia tuberkulioze.
- Rodiklis „Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv. (visi)“ yra 100 proc. mažesnis už Lietuvos rodiklį, t. y. Šiaulių rajone 2020 m. nebuvo sergančiųjų vaistams atsparia tuberkulioze.
- Rodiklis „Kūdikių mirtingumas 1000 gyvų gimusių“ 100 proc. mažesnis už Lietuvos rodiklį, t. y. 2019 m. Šiaulių rajone nebuvo užfiksuota kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirčių.
- Rodiklis „2 metų vaikų tymų, epideminio parotito, raudonukės (1 dozė) skiepavimo apimtys (proc.)“ yra 7,6 proc. didesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „1 metų vaikų difterijos, stabligės, kokliušo, poliomielito, Haemophilus influenzae B skiepavimo apimtys (3 dozės) (proc.)“ yra 6,2 proc. didesnis už Lietuvos rodiklį.

- Rodiklis „Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) 100 000 gyv.“ yra 4,9 proc. mažesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Standartizuotas mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) 100 000 gyv.“ yra 4,8 proc. mažesnis už Lietuvos rodiklį.

Dvylika Šiaulių rajono savivaldybės 2020 m. rodiklių reikšmių patenka į prasčiausių savivaldybių kvintilių grupę (raudonoji zona):

- Rodiklis „Savižudybių skaičius (X60-X84) 100 000 gyventojų“ yra 35,6 proc. didesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Ilgalaikio nedarbo lygis, darbo jėgos (proc.)“ yra 27,8 proc. didesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų darbe, skaičius 10 000 gyv.“ yra 37,5 proc. didesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Traumų dėl nukritimų (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje skaičius 10 000 gyv.“ yra 16,9 proc. didesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyv.“ yra 28 proc. didesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Standartizuotas mirtingumas nuo paskendimo (W65-W74) 100 000 gyv.“ yra 56,2 proc. didesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Traumų dėl transporto įvykių (V00-V99) skaičius 10 000 gyv.“ yra 51,6 proc. didesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Standartizuotas mirtingumas nuo narkotikų sąlygotų priežasčių 100 000 gyv.“ yra 30,3 proc. didesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Kūdikių, žindytų išimtinai krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)“ yra 46 proc. mažesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Šeimos gydytojų skaičius 10 000 gyv.“ yra 40,3 proc. mažesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1000 15-17 m. moterų“ yra 56,1 proc. didesnis už Lietuvos rodiklį.
- Rodiklis „Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv.“ yra 29,6 proc. didesnis už Lietuvos rodiklį.

Kiti lentelės rodikliai patenka į Lietuvos vidurkį atitinkančią kvintilių grupę (geltonoji zona).

Remiantis profilio rodikliais, kaip prioritetinės sveikatos problemos, pasirinkti šie rodikliai:

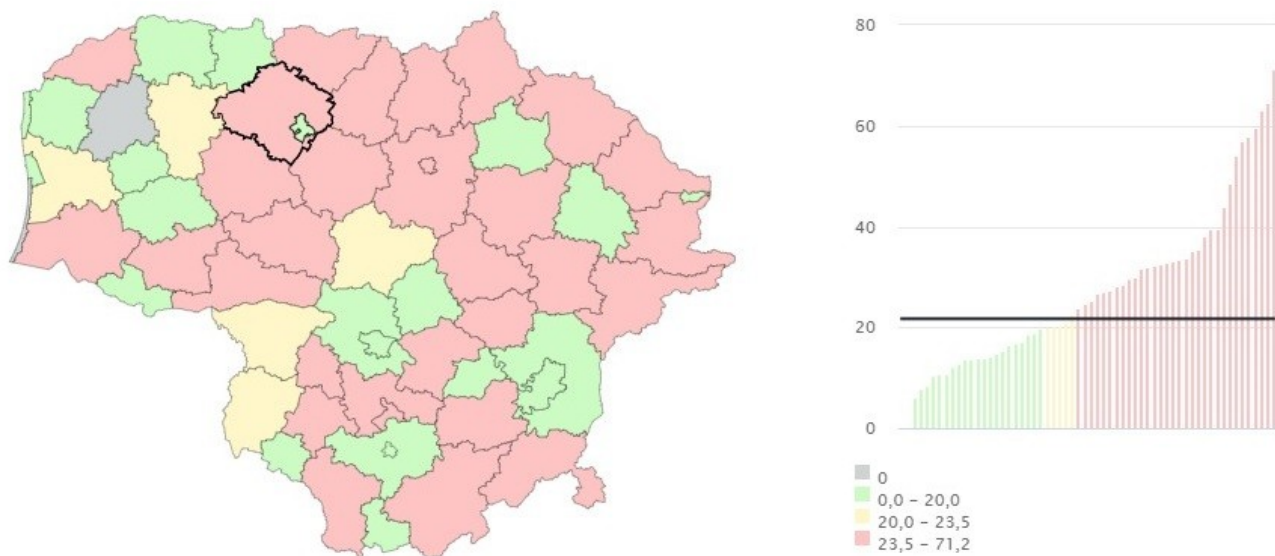
- Savižudybių skaičius (X60-X84) 100 000 gyventojų
- Traumų dėl nukritimų (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje skaičius 10 000 gyv.
- Traumų dėl transporto įvykių (V00-V99) skaičius 10 000 gyv.

II SKYRIUS. SPECIALIOJI DALIS

2.1. SAVIŽUDYBIŲ (X60-X84) SKAIČIUS

Savižudybė – ilgalaikis procesas, nulemtas labai daugelio dvasinių, psichologinių, socialinių ir psichopatologinių veiksnių visuma. Pasaulyje per metus nusižudo apie milijonas žmonių arba kas 40 sekundžių pasaulyje nusižudo vienas žmogus. Lietuva ne tik Europoje, bet ir pasaulyje yra viena iš pirmaujančių šalių pagal savižudybių skaičių.

2020 m. Lietuvoje nusižudė 607 asmenys, Šiaulių rajone – 14 asmenų. Analizuojant pagal lytį, 2020 m. Šiaulių rajone nusižudė 9 vyrai ir 5 moterys. Remiantis Higienos instituto duomenimis, Lietuvoje dažniausiai nusižudo 45–64 metų žmonės, taip pat ir Šiaulių rajone. 2020 m. nusižudė 3 asmenys 18–44 m. amžiaus, 7 asmenys – 45–64 m. amžiaus bei 4 asmenys 65+ m. amžiaus.

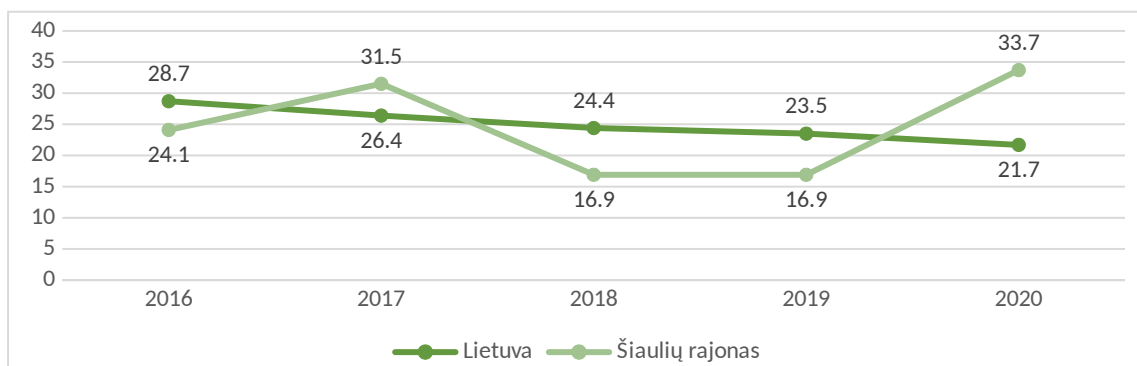

5 pav. Savižudybių skaičius (X60-X84) Lietuvos Respublikoje 2020 m. (100 000 gyv.), šaltinis – Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

Šiaulių rajonas patenka į raudonąją zoną, tai reiškia, kad Šiaulių rajono gyventojų savižudybių skaičius viršija Lietuvos vidurkį (žr. 5 pav.). 2020 m. Šiaulių rajono savivaldybės rodiklis yra 33,7 atvejų 100 000 gyv., šis rodiklis 1,5 karto didesnis už Lietuvos rodiklį – 21,7 atvejų 100 000 gyventojų.

Lietuvoje nuo 2016 m. stebimas tendencingas savižudybių skaičiaus mažėjimas. Šiaulių rajone 2020 m. pastebima, kad savižudybių skaičius padidėjo apie 50 proc., lyginant su 2018 m. ir 2019 m. (16,9 atv. 100 000 gyv.). Penkerių metų laikotarpiu mažiausias savižudybių skaičius Šiaulių rajono savivaldybėje buvo 2018 m. ir 2019 m. Vertinant 5 metų laikotarpį (2016–2020 m.), Šiaulių rajono rodiklis yra padidėjęs 28,5 proc. (žr. 6 pav.).

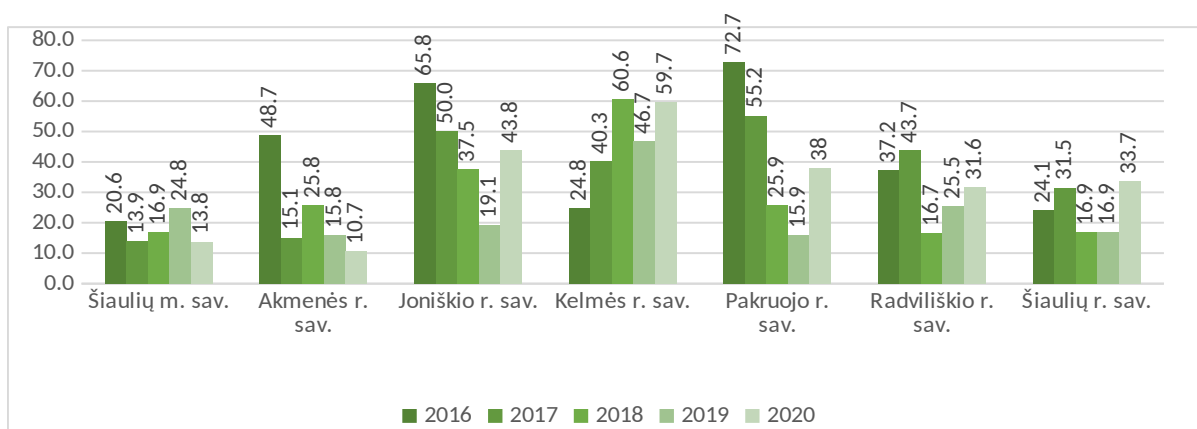
Mažiausias savižudybių skaičiaus rodiklis Lietuvoje – Neringos ir Plungės rajonų savivaldybėse (0,0 atv. 100 000 gyv.), o didžiausias – Kazlų Rūdos savivaldybėje (71,2 atv. 100 000 gyv.).

6 pav. Savižudybių (X60-X84) skaičius Šiaulių rajono savivaldybėje ir Lietuvos Respublikoje 2016 – 2020 m. (100 000 gyv.), šaltinis – Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

Šiaulių apskrityje 2020 m. daugiausiai savižudybių buvo užfiksuota Kelmės rajono savivaldybėje (59,7 atv. 100 000 gyv.), o mažiausiai – Akmenės rajono savivaldybėje (10,7 atv. 100 000 gyv.). Už mažiausią Akmenės rajono savivaldybės rodiklį 2020 m. Šiaulių rajono savivaldybės rodiklis yra didesnis apie 68 proc. (žr. 7 pav.).

Lyginant visas Šiaulių apskrities savivaldybes su 2019 m. rodikliais, labiausiai padidėjo Joniškio rajono savivaldybės rodiklis – 56,4 proc., rodikliai sumažėjo Šiaulių miesto savivaldybėje (44 proc.) ir Akmenės rajono savivaldybėje (32,3 proc.). Lyginant su 2018 m. rodikliais, labiausiai sumažėjo Akmenės rajono savivaldybės rodiklis (59 proc.), labiausiai padidėjo Šiaulių rajono savivaldybės rodiklis (50 proc.).

7 pav. Šiaulių apskrities savivaldybių savižudybių (X60-X84) skaičiaus rodikliai 2016–2020 m., šaltinis – Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

2.2. SUSIŽALOJIMAI DĖL NUKRITIMŲ (W00-W19) 65+ METŲ AMŽIAUS GRUPĖJE

Pagyvenę žmonės yra tarp pažeidžiamiausių visuomenės grupių, tad jų sveikatos ir saugos klausimams turi būti skiriamas didesnis dėmesys. Mokslininkų nuomone, prognozuojama, kad iki 2050-ųjų metų gimstamumas Europoje didės nežymiai, vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė ilgės, tad

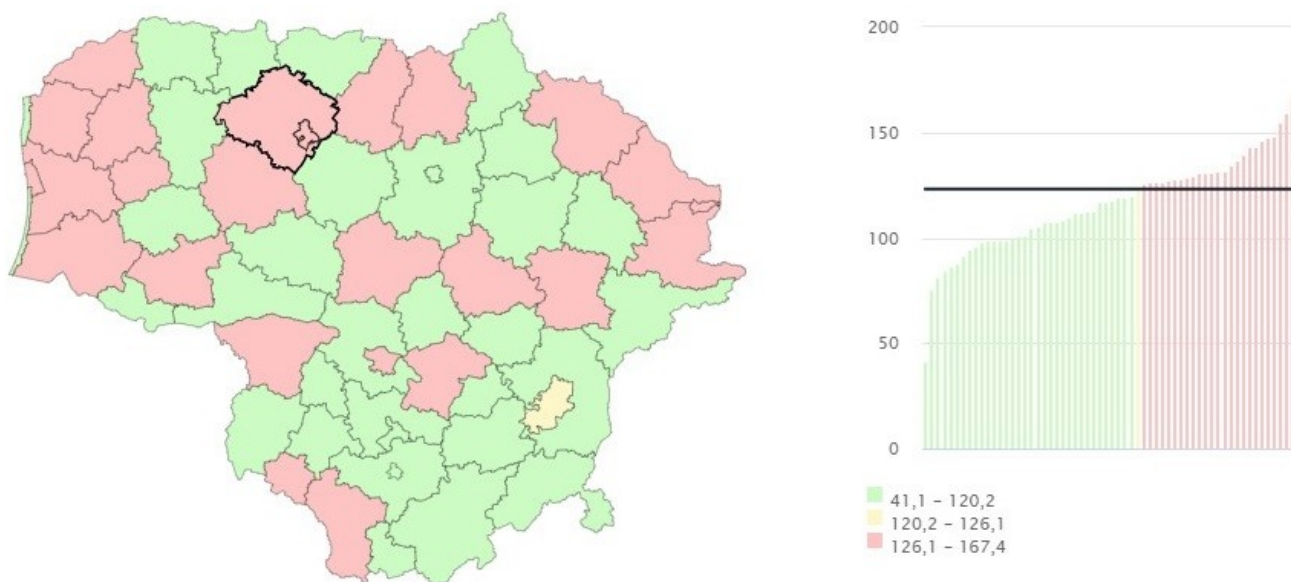
senyvo amžiaus žmonių neišvengiamai daugės. Svarbu užtikrinti pagyvenusių žmonių sveikatą ir sveikesnę senatvę.

Igyvendinant Lietuvos sveikatos programos tikslo „Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką“ uždavinį „Kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą“ būtina analizuoti aukštą susižalojimų dėl nukritimų 65+ m. amžiaus grupėje rodiklį.

Susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyv. – tai per metus stacionarinėse sveikatos priežiūros įstaigose užregistruotų susižalojimų dėl nukritimų (TLK- 10-AM W00-W19) atvejų skaičius tarp 65 metų ir vyresnio amžiaus gyventojų, tenkantis 10 000 gyventojų.

2020 m. Lietuvoje 6 852 65+ m. amžiaus žmonės susižalojo nukritus. Šiaulių rajono savivaldybėje 2020 m. nukritus susižalojo 124 65+ m. amžiaus žmonės.

Šiaulių rajono savivaldybėje šis rodiklis apie 16 proc. didesnis už Lietuvos vidurkį (atitinkamai Lietuvoje – 123,1 atv. 10 000 gyventojų 65+ m.; Šiaulių rajone – 148,1 atv. 10 000 gyventojų 65+ m.) (žr. 7 pav.). Šiaulių rajono savivaldybė patenka tarp savivaldybių, turinčių prasčiausią rodiklį Lietuvoje, pagal susižalojimus dėl nukritimo 65+ amžiaus grupėje (žr. 8 pav.).

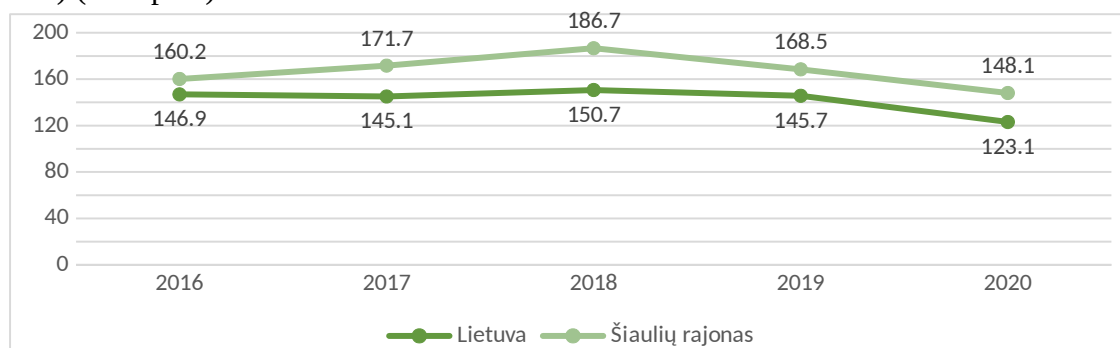
8 pav. Susižalojimai dėl nukritimo atvejų 65+ m. amžiaus grupėje Lietuvos Respublikoje 2020 m. (10 000 gyv.), šaltinis – Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

Daugiausiai susižalojimų dėl nukritimų 65+ metų amžiaus grupėje buvo 2018 m., mažiausiai 2020 m. Šiaulių rajono savivaldybėje nuo 2018 m. pastebimas susižalojimų dėl nukritimų 65+ metų amžiaus grupėje mažėjimas.

2020 m. šio rodiklio santykis su Lietuva 1,2, kai 2019 m. – 1,16, o 2018 m. buvo 1,24. Už mažiausią rodiklį turinčios Neringos savivaldybės (41,1 atv. 10 000 gyv. 65+ m. amžiaus) Šiaulių rajono savivaldybės rodiklis didesnis 72 proc.

2020 m. pastebima, kad susižalojimų dėl nukritimų 65+ amžiaus grupėje Šiaulių rajono savivaldybėje sumažėjo apie 12 proc., lyginant su 2019 m. (168,5 atv. 10 000 gyv. 65+ m.). O lyginant su 2018 m., sumažėjo apie 21 proc. (2018 m. – 186,7 atv. 10 000 gyv. 65+ m.). Vertinant penkerių metų laikotarpį (2016–2020 m.), Šiaulių rajono rodiklis yra sumažėjęs 7,5 proc., tačiau vis dar išlieka

vienu prasčiausiu Lietuvoje. Penkerių metų laikotarpiu (2016-2020 m.) mažiausias susižalojimų dėl nukritimų 65+ m. amžiaus grupėje Šiaulių rajono savivaldybėje skaičius – 2020 m. (123,1 atv. 10 000 gyv. 65+ m.) (žr. 9 pav.).

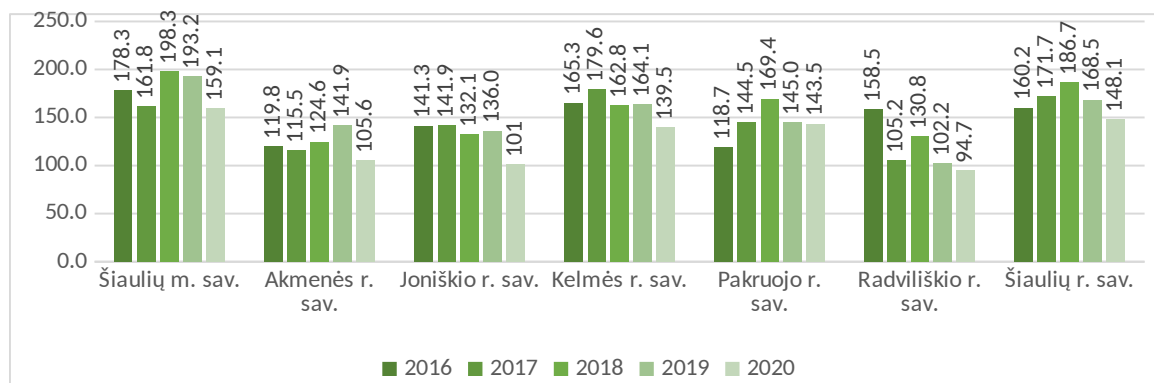

9 pav.

Susižalojimai dėl nukritimo atvejų 65+ m. amžiaus grupėje Šiaulių rajono savivaldybėje ir Lietuvos Respublikoje 2016 – 2020 m. (10 000 gyv.), šaltinis – Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

2020 m. Šiaulių apskrityje daugiausiai susižalojimų dėl nukritimo 65+ metų amžiaus grupėje buvo užfiksuota Šiaulių miesto savivaldybėje (159,1 atv. 10 000 gyv.), o mažiausiai – Radviliškio rajono savivaldybėje (94,7 atv. 10 000 gyv.). Už mažiausią Radviliškio savivaldybės rodiklį 2020 m. Šiaulių rajono savivaldybės rodiklis yra didesnis apie 36 proc. (žr. 10 pav.).

Lyginant visų Šiaulių apskrities savivaldybių rodiklius su 2019 m. rodikliais, rodikliai sumažėjo visose apskrities savivaldybėse: labiausiai sumažėjo Akmenės rajono savivaldybėje (25,6 proc.) ir Joniškio rajono savivaldybėje (25,7 proc.). Lyginant su 2018 m. rodikliais, labiausiai sumažėjo Radviliškio rajono savivaldybės rodiklis (27,6 proc.) ir Šiaulių rajono savivaldybės rodiklis (21 proc.).

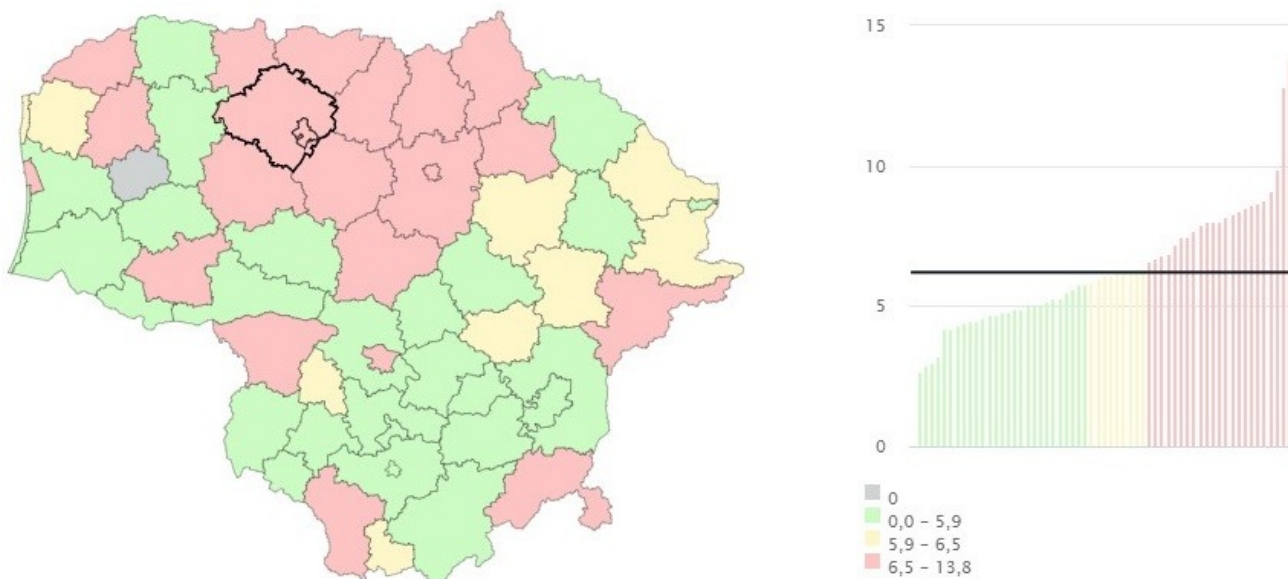
10 pav. Šiaulių apskrities savivaldybių susižalojimų dėl nukritimo atvejų 65+ m. amžiaus grupėje rodikliai 2016–2020 m., šaltinis – Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

2.3. TRANSPORTO ĮVYKIUOSE PATIRTOS TRAUMOS (V00-V99)

Nors Lietuvoje ir skiriamas nemažas dėmesys avaringumui keliuose mažinti, 2020 m. stacionare užregistruoti 1 724 ligoniai, patyrę traumą kelyje, tai yra 140 traumų mažiau nei 2019 m. Žuvusiųjų dėl traumų keliuose 2020 m. (žuvo 216 asmenų) buvo beveik tiek pat kaip ir 2019 m. (žuvo 214 asmenų).

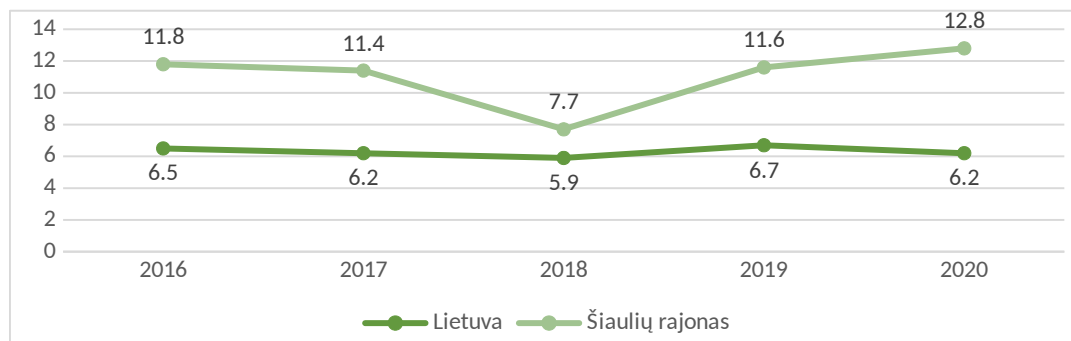
Daugiausiai transporto įvykiuose patirtų traumų (V00–V99) 2020 m. užregistruota didžiųjų šalies savivaldybių gyventojams (Vilniaus m. sav. – 255 gyventojai patyrė traumas transporto įvykiuose, Kauno m. sav. – 200, Klaipėdos m. sav. – 119). Tai lėmė didesni ir intensyvesni transporto priemonių srautai didžiuosiuose šalies miestuose.

Šiaulių rajonas patenka į raudonąją zoną dėl didelio traumų dėl transporto įvykių skaičiaus, kuris viršija Lietuvos vidurkį (žr. 11 pav.). 2020 m. Šiaulių rajono savivaldybės rodiklis yra 12,8 atvejų 10 000 gyv., šis rodiklis 2 kartus didesnis už Lietuvos vidurkį (6,2 atv. 10 000 gyv.). Šiaulių rajono savivaldybės rodiklis yra 100 proc. didesnis už Pagėgių savivaldybės rodiklį (0,0 atv. 10 000 gyv.), kuris yra mažiausias Lietuvoje, bei 7 proc. mažesnis už Biržų rajono savivaldybės rodiklį (13,8 atv. 10 000 gyv.), kuris yra didžiausias Lietuvoje.

11 pav. Transporto įvykiuose patirtos traumos (V00-V99) Lietuvos Respublikoje 2020 m. (10 000 gyv.), šaltinis – Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

2020 m. pastebima, kad traumų, patirtų transporto įvykiuose, Šiaulių rajono savivaldybėje padaugėjo apie 9 proc., lyginant su 2019 m. (11,6 atv. 10 000 gyv.). Lyginant su 2018 m., transporto įvykiuose patirtų traumų skaičius padaugėjo apie 40 proc. (2018 m. – 7,7 atv. 10 000 gyv.). Mažiausias traumų, patirtų transporto įvykiuose, skaičius Šiaulių rajono savivaldybėje buvo 2018 m. (7,7 atv. 10 000 gyv.) (žr. 12 pav.).

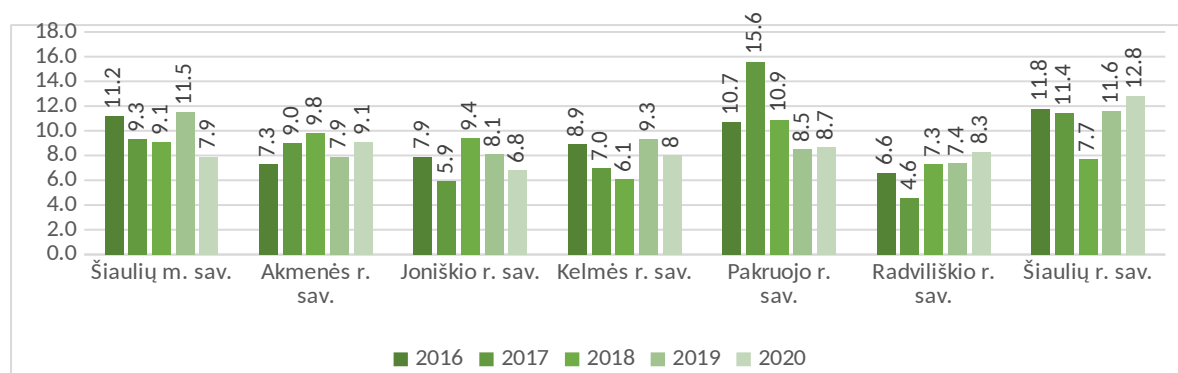

12 pav. Transporto įvykiuose patirtos traumos (V00-V99) Šiaulių rajono savivaldybėje ir Lietuvos

Respublikoje 2016– 2020 m. (10 000 gyv.), šaltinis – Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

2020 m. Šiaulių apskrityje daugiausiai transporto įvykiuose patirtų traumų buvo Šiaulių rajono savivaldybėje (12,8 atv. 10 000 gyv.), o mažiausiai – Joniškio rajono savivaldybėje (6,8 atv. 10 000 gyv.) (žr. 13 pav.).

Už mažiausią Joniškio rajono savivaldybės rodiklį 2020 m. Šiaulių rajono savivaldybės rodiklis yra didesnis 47 procentais. Nuo 2019 m. Šiaulių rajono rodiklis padidėjo 9 proc. ir patenka tarp prasčiausių rodiklių turinčių Lietuvos savivaldybių. Vertinant 5 metų laikotarpį (2016–2020 m.), Šiaulių rajono rodiklis yra padidėjęs 8 procentais.

13 pav. Šiaulių apskrities savivaldybių traumų, patirtų transporto įvykiuose (V00-V99), skaičius 2016 – 2020 m. (10 000 gyv.), šaltinis – Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

Lyginant visų Šiaulių apskrities savivaldybių rodiklius su 2019 m. rodikliais, labiausiai padidėjo Šiaulių rajono (9 proc.) ir Radviliškio rajono (11 proc.) savivaldybių rodikliai, labiausiai sumažėjo Šiaulių miesto savivaldybės rodiklis – 31 procentu. Lyginant su 2018 m. rodikliais, labiausiai sumažėjo Joniškio rajono savivaldybės rodiklis – 28 proc. (nuo 9,4 atv. 10 000 gyv. 2018 m. iki 6,8 atv. 10 000 gyv. 2020 m.), labiausiai padidėjo Šiaulių rajono savivaldybės rodiklis – 40 proc. (nuo 7,7 atv. 10 000 gyv. 2018 m. iki 12,8 atv. 10 000 gyv. 2020 m.).

APIBENDRINIMAS

- 2020 m. 12 Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių pateko tarp prasčiausių Lietuvos savivaldybių kontekste, 13 – tarp geriausių ir visi kiti tarp Lietuvos vidurki atitinkančių rodiklių.

- Lyginant su Lietuvos vidurkiu, 2020 m. Šiaulių rajono gyventojų vidutinė gyvenimo trukmė yra 0,1 metų trumpesnė už Lietuvos vidurkį (Lietuvos – 75,1 m., Šiaulių rajonas – 75 m.). Lyginant su kitomis savivaldybėmis, Šiaulių rajono gyventojų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė nuo ilgiausios gyvenimo trukmės (Neringos savivaldybė – 80,7 m.) skyrėsi 5,7 metais, o nuo trumpiausios (Lazdijų rajono savivaldybė – 70,5 m.) 4,5 metais.

- Šiaulių rajono gyventojų savizudybių skaičius viršija Lietuvos vidurkį. 2020 m. Šiaulių rajono savivaldybės rodiklis yra 33,7 atvejų 100 000 gyv., šis rodiklis 1,5 karto didesnis už Lietuvos rodiklį – 21,7 atvejų 100 000 gyventojų. Šiaulių rajone 2020 m. savizudybių skaičius padidėjo apie 50 proc., lyginant su 2018 m. ir 2019 m. (16,9 atv. 100 000 gyv.). Vertinant 5 metų laikotarpį (2016–2020 m.), Šiaulių rajono rodiklis yra padidėjęs 28,5 proc.

- Šiaulių rajono savivaldybė patenka tarp savivaldybių, turinčių prasčiausią rodiklį Lietuvoje, pagal susižalojimus dėl nukritimo 65+ amžiaus grupėje. Šiaulių rajono savivaldybėje šis rodiklis apie 16 proc. didesnis už Lietuvos vidurkį (atitinkamai Lietuvoje – 123,1 atv. 10 000 gyventojų 65+ m.; Šiaulių rajone – 148,1 atv. 10 000 gyventojų 65+ m.). 2020 m. susižalojimų dėl nukritimų 65+ amžiaus grupėje Šiaulių rajono savivaldybėje sumažėjo apie 12 proc., lyginant su 2019 m. (168,5 atv. 10 000 gyv. 65+ m.). O lyginant su 2018 m., sumažėjo apie 21 proc. (2018 m. – 186,7 atv. 10 000 gyv. 65+ m.). Vertinant penkerių metų laikotarpį (2016–2020 m.), Šiaulių rajono rodiklis yra sumažėjęs 7,5 proc., tačiau vis dar išlieka vienu prasčiausiu Lietuvoje.

- Šiaulių rajonas patenka į raudonąją zoną dėl didelio traumų dėl transporto įvykių skaičiaus, kuris viršija Lietuvos vidurkį. 2020 m. Šiaulių rajono savivaldybės rodiklis yra 12,8 atvejų 10 000 gyv., šis rodiklis 2 kartus didesnis už Lietuvos vidurkį (6,2 atv. 10 000 gyv.). 2020 m. traumų, patirtų transporto įvykiuose, Šiaulių rajono savivaldybėje padaugėjo apie 9 proc., lyginant su 2019 m. (11,6 atv. 10 000 gyv.). Lyginant su 2018 m., transporto įvykiuose patirtų traumų skaičius padaugėjo apie 40 proc. (2018 m. – 7,7 atv. 10 000 gyv.).

-

REKOMENDACIJOS

1. Siekiant sumažinti savižudybių skaičių Šiaulių rajone rekomenduojama:

- Didinti savivaldybės gyventojų informuotumą apie psichologinės pagalbos tarnybų veiklą ir psichologinės pagalbos gavimo būdus.
- Skatinti gyventojus dalyvauti biuro organizuojamose individualiose psichologų konsultacijose bei psichologo konsultacijose grupėms psichinei sveikatai stiprinti ir emocinei būklei gerinti asmenims, išgyvenantiems įvairias netektis: darbo netekimą, artimo žmogaus netekimą bei emocinei būklei stiprinti dėl patiriamų pandemijos reiškinių poveikio.
- Skatinti Šiaulių rajono gyventojus dalyvauti biuro organizuojamuose baziniuose savižudybių prevencijos mokymuose.
- Vykdyti psichikos sveikatos gerinimo ir savižudybių prevencijos paslaugų plėtrą savivaldybėje, įtraukiant visų amžiaus grupių asmenis.
- Viešinti psichikos sveikatos gerinimo ir savižudybių prevencijos paslaugas.

2. Siekiant sumažinti susižalojimus dėl nukritimo 65+ m. amžiaus grupėje rekomenduojama:

- gerinti ir užtikrinti nuolatinę viešųjų erdvių, pėsčiųjų takų priežiūrą šaltuoju laikotarpiu (valyti, barstyti šaligatvius, laiptus ir kitus paviršius bei kitas viešąsias erdves);
- užtikrinti gatvių apšvietimą tamsiu paros metu;
- vykdyti įvairias fizinio aktyvumo priemones, galinčias sumažinti vyresnių žmonių kritimų ir su jais susijusių traumų skaičių;
- skatinti vyresnio amžiaus gyventojus įsitraukti į fizinio aktyvumo veiklas, siekiant pagerinti jų koordinaciją ir pusiausvyrą;
- didinti gyventojų informuotumą apie sveiką gyvenseną: visavertę mitybą, pakankamą fizinį aktyvumą ir neigiamą žalingų įpročių poveikį sveikatai;
- skatinti pirminiame asmens sveikatos priežiūros lygmenyje dirbančius sveikatos priežiūros specialistus (šeimos gydytojus, bendruomenės slaugytojus, šių įstaigų vadovus) identifikuoti 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenis, kurių fizinis aktyvumas yra nepakankamas ir (arba) turinčių kitų lėtinių neinfekcinių ligų rizikos veiksnių, nukreipti juos dalyvauti fizinio aktyvumo užsiėmimuose, taikant motyvavimo priemones (materialines ir (ar) nematerialines);
- skatinti gyventojus dalyvauti kitose vykdomose prevencinėse programose ir reguliariai tikrintis sveikatą.

3. Siekiant sumažinti avaringumą ir traumų bei mirtingumo kelių eismo įvykiuose skaičių:

- didinti gyventojų informavimą saugaus eismo klausimais;
- ugdymo įstaigose mokyti vaikus saugaus eismo ir kultūros kelyje;
- gyventojams organizuoti saugaus eismo renginius, akcijas, mokymus, socialines reklamas;
- užsiimti informacine sklaida;
- organizuoti teorinius ir praktinius pirmosios pagalbos mokymus, užsiėmimus gyventojams;
- gerinti gatvių, kelių infrastruktūrą avaringose vietose įrengiant saugumo priemones, pakankamą apšvietimą ir kita.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA 188726051, Vilniaus g. 263, LT-76337 Šiauliai, Lietuva
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS 2020 METŲ ATASKAITOS PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-03-24 Nr. T-96
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Eugenija Kančauskaitė, Vyriausioji specialistė, BENDRŲJŲ REIKALŲ SKYRIUS
Sertifikatas išduotas	EUGENIJA KANČAUSKAITĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-03-23 20:17:16 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2021-03-11 12:49:21 – 2026-03-10 23:59:59
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Antanas Bezaras, Savivaldybės meras
Sertifikatas išduotas	ANTANAS BEZARAS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-03-24 08:53:39 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-03-24 08:53:51 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT
Sertifikato galiojimo laikas	2022-01-25 09:53:46 – 2024-01-25 09:53:46
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Šiaulių rajono savivaldybės administracija, į.k. 188726051 LT", sertifikatas galioja nuo 2021-12-20 12:38:47 iki 2024-12-19 12:38:47
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.59
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2022-03-24 09:54:24)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2022-03-24 09:54:24 Dokumentų valdymo sistema Avilys